

Reg. No. :

Name :

Third Semester M.A. Degree Examination, February 2021

Sanskrit for Hindi Language and Literature

PAPER-I – CLASSICAL SANSKRIT LITERATURE AND GRAMMAR

Poetry, Drama and Grammar

(Prior to 2019 Admission)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

I. Answer in a sentence or two

1. समदःखां कुर्वती इव विल्लाप - का? कुत्र? Who? Where?
2. देहिनां सुखं त्वदधीनं खलु - Who says? Why?
3. देहविमुक्तये स्थितां रतिं अन्वकम्पत - How?
4. बहुले गतेऽपि तनुतां दुःखं मोक्षयति Who? Why?
5. विधिना विबोधिता Whom? From what?
6. अयं ब्राह्मणः न संशयः Why?
7. युगनिधने प्रतिमाकृतिहरस्य Who says? Why?
8. न तत्र पाण्डवा इति मन्ये Why? Who says?
9. अयं तु दक्षिणो बाहुरायुधं सहजं मम - Who says to whom? Why?
10. नेत्रे ममाहरति बन्धुरिवागतोऽयम् Who says this and on seeing whom?

(10 × 1 = 10 Marks)

P.T.O.

II. Annotate any **four** choosing **two** from each group

1. 'प्रियमत्यन्तविलुप्तदर्शनम्'।
2. 'न च धीर्यैः, कठिना खलु स्त्रियः'।
3. 'त्वत् ऋते कः ईश्वरः'।
4. 'भीतानामायुधं गृहीतम्'।
5. किमिदानीमायौ मध्यस्थवर्ण इव दृश्यते।
6. रक्षितमस्मत्कुलं स्वकुलमुद्धृतं च।

(4 × 3 = 12 Marks)

III. Explain fully giving the prose order

1. (a) हरितारुणचारुबन्धनः कलपुंस्कोकिलशब्दसूचितः।

वद, सम्प्रति कस्य बाणतां नवचूतप्रसवो गमिष्यति॥

OR

- (b) मदनेन विनाकृता रतिः क्षणमात्रं किल जीवितेति मे।

वचनीयमिदं व्यवस्थितं, रमण, त्वामनुयामि यद्यपि॥

2. (a) मध्यमः पञ्चभूतानां पार्थिवानां च मध्यमः।

भवे च मध्यमो लोके सवकार्येषु मध्यमः॥

OR

- (b) पत्न्या चारित्रशालिन्या द्विपुत्रो मोक्षमिच्छसि।

बलाबलं परिज्ञाय पुत्रमेकं विसर्जय॥

(2 × 4 = 8 Marks)

IV. Write a paragraph on any **four** choosing **two** from each text.

1. 'प्रतिपन्नं हि विचेतनैरपि' - विशदयत।
2. 'त्वमनङ्गः कथमक्षना रतिः' - विशदयत।
3. 'हरकोपानल भस्म केवलम्' - विशदयत।
4. 'मातुर्नियोगादपनीय शङ्काम्' - विशदयत।
5. 'ततोऽहमेव यास्मामि गुरुणां प्राणरक्षणम्' - विशदयत।
6. 'आत्मनैवात्मनो दत्तं पद्मपत्रोज्ज्वलं जलम्' - विशदयत।

(4 × 2½ = 10 Marks)

V. Write short essays on any **two** without omitting any text.

1. रतेः विलापानि संगृह्य लिखत।
2. कुसुमायुधपत्नी तव भर्ता चिरात् दुर्लभः न भविष्यति - विशदयत।
3. मध्यमव्यायोगः इति नाम्नः औचित्यं स्थापयत।
4. घटोत्कचस्य स्वभावचित्रणं कुरुत।

(2 × 5 = 10 Marks)

VI. (a) Decline any four in the given case

(1) कविना	(2) गुरवे
(3) पितरम्	(4) मातु
(5) तेन	(6) यस्य

(4 × 1 = 4 Marks)

(b) Conjugate any **four** in the given person

(1) भवन्ति	(2) अभवत्
(3) भविष्यसि	(4) भवानि
(5) भवे	(6) भवितारः

(4 × 1 = 4 Marks)

(c) Write Padaccheda of any **four**

(1) मद्धिना	(2) इवासि
(3) तच्चारु	(4) केनायं
(5) भवानेवम्	(6) तावदस्ति

(4 × 1 = 4 Marks)

(d) Write grammatical notes on any **four**

(1) शशिना सह	(2) मद्धिना
(3) अलं परिश्रमेण	(4) महात्मना
(5) शापामि सत्येन	(6) सदारस्तनयैः

(4 × 1 = 4 Marks)

(e) Bring out the difference in meaning of any **two**

(1) जायते - उपज्याते	(2) गच्छति - अनुगच्छति
(3) सुतः - सूतः	(4) विहरति - संहरति

(2 × 1 = 2 Marks)

(f) Dissolve any **three**

(1) कैतवम्	(2) वशिनः
(3) दिनकरः	(4) प्रमादः
(5) अवहितः	(6) आसादितः

(3 × 1 = 3 Marks)

(g) Identify any **four** of the following

(1) त्यक्त्वा	(2) गत्वा
(3) प्रणिपत्य	(4) गन्तुम्
(5) श्रोतुम्	(6) प्रापयितुम्

(4 × 1 = 4 Marks)

